
Kokoustiedot Väliaikaisen valmistelutoimielimen (VATE) kokous
Kokousaika pe18.5.2018 klo 9.00–11.35
Kokouspaikka Maakuntasali, Etelä-Pohjanmaan liitto

Käsittävät asiat

§	Asia	Sivu
92 §	Kokouksen avaus	3
93 §	SOTE-järjestämisen ja -tuottamisen jatkovalmistelu	4
94 §	Ajankohtaiskatsaus sote- ja maakuntauudistukseen.....	8
95 §	Valmistelurahoituksen tilannekatsaus.....	10
96 §	Uuden maakunnan poliittinen ohjausmalli.....	11
97 §	Kokouskalenteri.....	12
98 §	Muut asiat	13
99 §	Kokouksen päättäminen.....	14

Osallistujat

Kunta/yt-alue
EPSHP
Kunta/yt-alue
Kunta/yt-alue
Erityishuoltop. (Eskoo)
E-P:n liitto
Kunta/yt-alue
Kunta/yt-alue
EPSHP
Kunta/yt-alue
Kunta/Yt-alue
E-P:n pelastuslaitos
EPO ELY

E-P:n TE-toimisto

Varsinainen jäsen

Aro Piia
Rouvala Christina
Koivunen Vesa
Leinonen Linda
Nummi Jouni
Eväsoja Marjatta
Perkkalainen Antti
Pienimäki Jarmo
Pihlajamäki Jaakko
Pusa Anna-Kaisa
Ranta Raija
Setälä Harri, poistui klo 9.50
Soininen Mika

Tuohimaa-Kari Leena

Henkilökohtainen varajäsen

Kankare Satu
Mäki-Rajala Aila
Kinnunen Seija
Nummela Veli
Huttula Mervi
Iso-Koivisto Jari
Lumio Markku
Ala-Mäenpää Pekka
Puolijoki Hannu
Pirttikoski Seppo
Rasinmäki Jorma
Järvensivu Petri
Östergård Anders/
Rantala Aulis
Huhtiniemi Jukka

Muut osallistujat

Peltola Asko
Jokiranta Harri, poistui klo 9.55
Seppelvirta Heli
Sorvettula Johanna
Lehtimäki Esko, **sij. Kai Pöntinen**

valmistelujohtaja
SOTE-projektinjohtaja
muutosjohtaja
muutosjohtaja
sotemaku-johtoryhmän pj.

Sihteeri

Kaihlamäki Miska

Käsiteltävät asiat

§:t 92–99

Allekirjoitukset

Linda Leinonen
puheenjohtaja

Miska Kaihlamäki
sihteeri

92 § Kokouksen avaus

Valmistelujohtajan ehdotus:

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Todetaan läsnäolijat.

Hyväksytään asialista.

Todetaan edellisen kokouksen 3.5.2018 pöytäkirja, joka on toimitettu jäsenille sähköpostitse, hyväksytyksi.

Päätös:

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

Todettiin läsnäolijat.

Hyväksyttiin asialista.

Todettiin edellisen kokouksen 3.5.2018 pöytäkirja, joka on toimitettu jäsenille sähköpostitse, hyväksytyksi.

93 § SOTE-järjestämisen ja -tuottamisen jatkovalmistelu

Sote-kokonaisuuden valmistelua palveluorganisaation ja -rakenteen osalta on jatkettu SOTEMAKU-johtoryhmän kokouksessa 25.10.2016 §5 hyväksytyjen linjausten mukaisesti siten, että huomioidaan valinnanvapauslainsäädännön eteneminen sekä maakunnan kokonaiskehittäminen. Valmistelun ja lainsäädäntötyön edetessä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta on tarkennettu seuraavasti.

Palvelurakenteen raami 2030 muodostuu koottujen palvelujen ja päivittäispalvelujen kokonaisuudesta. Kootuissa palveluissa ovat maakunnan sote-liikelaitoksen toiminta ja palvelutuotanto. Kootut palvelut ovat toimintansa mukaisesti keskitettyjä palveluja (esim. erikoissairaanhoito ja vaativa sosiaalihuolto).

Päivittäiset palvelut muodostuvat palveluista, joiden roolina on turvata kansalaisten arjen toimivuutta. Tällaisia palveluja ovat kuntien toimintapolitiikkojen mukaiset palvelut (mm. asunto-, koulutus-, kulttuuri- ja liikuntapolitiikan palvelut sekä asuntorakentamiseen ja kaavoituksen liittyvät palvelut), järjestöjen ja yhdistysten toiminta ja palvelut sekä yksityisesti tuotetut palvelut. Liikelaitoksen **koottuja palveluja** voidaan myös tuottaa osana päivittäisten palvelujen kokonaisuutta liikelaitoksen aluetoimipisteiden kautta palvelun sisällön tarkoituksen mukaisesti.

Päivittäispalvelujen kokonaisuuteen sisältyvät myös suoran valinnan palvelut (sosiaali- ja terveyskeskukset sekä asiakasseteli ja henkilökohtaisen budjetin palvelut). Palvelurakennetta läpäisevinä linjauksina ovat palvelujen liikkuvuus (mobiilit palvelut), digitalisaation hyödyntäminen ja sähköiset palvelut sekä kotona käytettävien palvelujen vahvistaminen.

Vastaavasti **sote-liikelaitoksen** kokonaisuutta on valmisteltu siten, että se muodostuisi seuraavista päävastuualueista, joissa palvelukokonaisuudet ovat:

- terveyden ja sairaanhoidon palvelut,
- ikäihmisten palvelut,
- perhe- ja sosiaalipalvelut sekä
- ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Ympäristöterveydenhuollon palvelujen kokonaisuuden sijoittuminen tarkentuu valmistelun edetessä.

Jokaisen päävastuualueen lisäksi rakenteeseen kuuluu vastuualueiden läpileikkaavia palveluprosesseja, jotka ovat sisältökokonaisuuksia (esim. osastopalvelut, neuvolapalvelut, asu-
mispalvelut, diagnostiikkapalvelut).

Vastuualueet ja palveluprosessit jakaantuvat palveluihin siten, että muodostuu **palvelujen verkosto**, jossa on

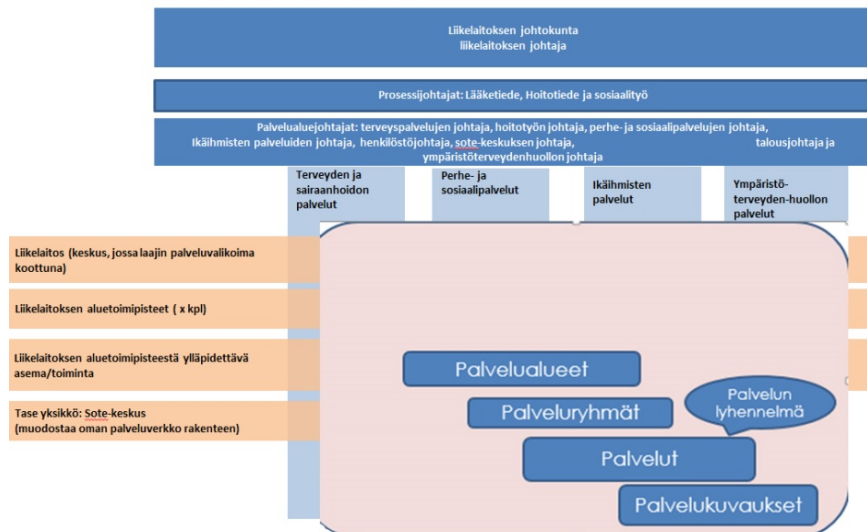
1. **Palveluja**, joita maakunnan alueella tuotetaan **keskitetysti**, sisältö kaksijakoinen (koko-
naan palvelun tuottamisen keskitys tai keskitetystä pisteestä jalkaudutaan, osaamisen
keskittäminen)
2. **Palveluja**, joita maakunnan alueella tuotetaan **aluetoimipisteessä**
3. **Palveluja**, joita aluetoimipisteestä tuotetaan **jalkautuvana palveluna tai pienasemalle**

Liikelaitoksen palvelujen verkostosta muodostuvat rakenteiden pääperiaatteet jatkovalmis-
telua varten tässä vaiheessa ovat:

1. Palvelujen päävastuualueet (4 kpl)
2. Palveluja tuotetaan keskitetysti, aluetoimipisteessä (x kpl) ja jalkautuvana palveluna tai
pienasemalle.
3. Em. palvelut keskitetysti ja alueella muodostavat verkoston.

Luonnos 14.5.2018

Maakunnan sote-liikelaitos

Sote-keskuksen valmistelun osalta olennaista on edelleen huomioida hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Maakunnan sote-keskusta valmistellaan omana kokonaisuutenaan siten, että se toimii maakunnan liikelaitoksen taseyksikkönä. Sote-keskuksen toiminta sijoittuu aitoon markkinaympäristöön.

Sote-keskuksella on maakunnan alueella useampia eritasoisia toimintayksiköitä (sote-keskus, sote-keskuksen aluetoimipisteet, sote-asema). Käsittelyssä olevan lainsäädännön mukaisesti **sote-keskus aloittaa toimintansa 1.1.2021**.

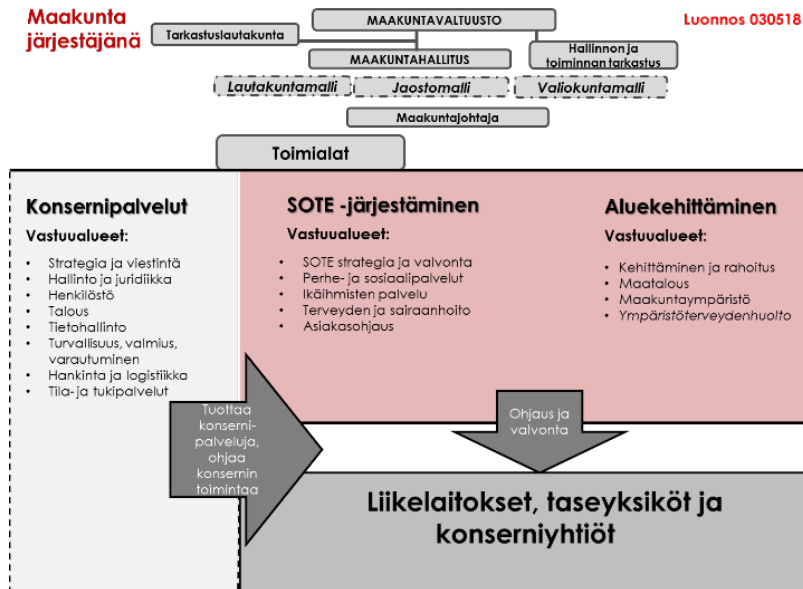
Jatkovalmistelussa tulee linjattavaksi, toimivatko sote-keskus ja suun terveydenhuollon yksiköt yhtenä tuotantokokonaisuutena vai erillisinä taseyksikköinä maakunnan liikelaitoksessa (valinnanvapauslain mukaiset suun terveydenhuollon palvelut).

Sote-palvelujen palveluverkon kokonaisuutta on linjattu SOTEMAKU-johtoryhmän kokouksen (10.2.2017 §7) päätöksellä siten, että sote-palvelurakenteen operatiivinen kokonaisuus muodostetaan alkuvaiheessa olemassa olevan yhteistoiminta-aluerakenteen sekä Lapuan ja Seinäjoen kaupunki mukaisesti.

Eduskunnan käsittelyssä oleva hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi ei tunnista maakunnan sote-keskuksen osakeyhtiömallia.

Sote-liikelaitoksen palveluverkon kokonaisuutta valmistellaan osana sote-palvelustrategiaa (maakuntalaki 35 §, 36 § sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 14 §, 15 §). Sote-palvelurakenteeseen ja palveluverkon valmisteluun liittyen on toteutettu NHG:n selvitys "Askeleet Sote-järjestelmän uudistamiseen – toimintaympäristöanalyysi". Palveluverkon lähtökohtina ovat palvelujen saatavuus/saavutettavuus, toiminnallisuus, vaikuttavuus ja kustannustehokkuus sekä palvelujen liikkuvuus, palvelujen digitalisoituminen/sähköiset palvelut ja kotona käytettävien palvelujen lisääminen. Palveluverkkotyössä huomioidaan myös muut maakunnan palvelut ja niiden alueellinen palveluverkko.

Maakuntakonsernin järjestämisen kokonaisuutta on käsitelty mm. vastuuvastavalmistelijoiden kokouksissa sekä VATEn ja SOTEMAKU-johtoryhmän kokouksissa.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää osaltaan

- hyväksyä asiategistissä esitetyt *palvelurakenteen raami 2030* ja *maakunnan sote-liikelaitoksen malli* jatkovalmistelua varten;
- hyväksyä, että maakunnan liikelaitoksen sote-keskuksen kokonaisuutta valmistellaan omana kokonaisuutenaan sekä
- todeta, että palveluverkon valmistelua jatketaan osana palvelustrategiatyötä.

Päätös:

Hyväksyttiin päätösehdotus.

VATE kävi monipuolisen keskustelun aiheesta ja palveluverkosta päättämisen tärkeydestä. Keskustelussa nousi esiin mm. vuodeosastojen sijoittuminen sote-järjestäjässä yleislääketieteen toimialan alle, minkä toivottiin näkyvän myös valmistelussa.

94 § Ajankohtaiskatsaus sote- ja maakuntauudistukseen

Maakunta- ja sote-uudistusta koskevien lakipakettien käsittely eduskunnassa jatkuu. Tavoitteena on saada uudistusta koskevat lait vahvistetuiksi kevätistuntokauden aikana.

Tulevan maakunnan palvelurakennetta ja työterveyshuoltoa koskevaa valmistelua jatketaan tehtyjen selvitysten pohjalta. Maakunnan luottamushenkilöhallinnon päätöksentekomallia linjataan SOTEMAKU-johtoryhmässä 18.5. Lopullisen päätöksen mallista tekee vaaleilla valittu maakuntavaltuusto. Ympäristöterveydenhuollon osalta sekä STM:stä että MMM:stä on viestitetty, että järjestämistä ja tuottamista ei tarvitse erottaa toisistaan, mutta se on mahdollista maakunnan niin halutessa. Valmistelun tässä vaiheessa on kaavailtu ympäristöterveydenhuollon muodostamista omaksi järjestäjän taseyksikökseen lomituksen ja kasvupalveluiden tapaan.

Maakuntien Tilakeskuksen omistukseen ja edelleen maakunnille vuokrattavien tilojen maakuntakohtaisia vuokralaskelmia on käsitelty yhtiön hallituksessa 15.5. Maakuntakohtaiset vuokralaskelmat on toimitettu maakunnille tällä viikolla. Maakuntien kokonaisbudjetista tilakustannukset ovat arviolta noin 10 %. Etelä-Pohjanmaan osalta vuokratustannusten on arvioitu olevan vuonna 2020 yhteensä **72,7 M€**.

Kuntien omistamien tilojen ja muilta vuokrattujen tilojen osalta kuntakohtaiset vuokralaskelmat oli tarkoitus toimittaa kuntiin kesäkuun alussa. Viimeisimmän tiedon mukaan kuntakohtaisten laskelmien toimittaminen jää kuitenkin odottamaan valtioneuvoston asetuksen loppuunsaattamista. VM on järjestämässä asetuksen tiimoilta kuulemistilaisuutta lähiaikoina ja mahdollisesti vielä lausuntokierrosta. Näiden perusteella asetukseen on mahdollisesti tulossa vielä joitain muutoksia. Kuntakohtaiset laskelmat tarkistetaan, julkaistaan ja toimitetaan kuntien vasta kun VM julkaisee asetuksen lopullisessa muodossaan.

STM on tehnyt ensimmäiset päätökset valinnanvapauden pilottialueista. Etelä-Pohjanmaalle on saatu myönteinen päätös valinnanvapauspilottista asiakassetelipalveluihin. Rahoitusta myönnetään yhteensä 10 maakunnalle. Valinnanvapauspilottien lisäksi käynnissä on valinnanvapauskokeiluja (tunnetaan myös palvelusetelikokeilu-nimellä) viidessä sellaisessa maakunnassa, joille ei nyt myönnetty rahoitusta.

Pilottien tarkoituksena on tukea vaiheistettuna valinnanvapauslain toimeenpanoa osana sote-uudistusta ja toimia siten osaltaan maakuntien muutostukena. Pilotit toteutetaan uuden lainsäädännön mukaisesti. Pilottien toteutuminen edellyttää, että valinnanvapauslaki hyväksytään. Valinnanvapauspilotteja rahoitetaan tässä vaiheessa 100 miljoonalla eurolla. Etelä-Pohjanmaalle haettiin rahoitusta asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti -pilottiin yhteensä 5 M€, mistä rahoitusta myönnettiin **2,5 M€** asiakassetelipalveluiden pilotoimiseen. Syksyllä 2018 järjestetään toinen hakukierros.

Valmistelujohtaja kertoo Etelä-Pohjanmaan maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelun tilanteesta ja ajankohtaisista asioista tarkemmin kokouksessa.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä maakunta- ja sote-uudistuksen ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

Päätös:

VATE päätti merkitä maakunta- ja sote-uudistuksen ajankohtaiskatsauksen tiedoksi.

95 § Valmistelurahoituksen tilannekatsaus

Uudistuksen esivalmistelun rahoitusta on käsitelty VATEssa 6.2.2018 §26. Tällöin todettiin, että Etelä-Pohjanmaan saamasta vuoden 2017 valmistelurahoituksesta noin **75 600 euroa** siirtyy vuonna 2018 käytettäväksi. Maakuntien liitot voivat käyttää tätä vuonna 2017 myönnettyä esivalmisteluavustusta esivalmisteluvaiheen päättymiseen saakka. Helmikuun alussa esivalmisteluvaiheen arvioitiin päättyvän 31.5.2018.

Valtion vuoden **2018** talousarviossa osoitettiin **yhteensä 40 miljoonan euron** määräraha maakuntien yleisen esivalmistelun, maakuntien väliaikaisten valmistelutoimielinten sekä maakuntavaltuustojen toimikauden rahoittamiseen. Maakuntien **yleiseen esivalmisteluun** em. summasta on myönnetty avustusta hakemusten perusteella yhteensä enintään **13 miljoonaa euroa**. Etelä-Pohjanmaa sai tästä summasta **571 855 euroa**. Avustuksen määrä voi olla **korkeintaan 90 %** jäljellä olevan esivalmisteluvaiheen hyväksyttävistä arvonlisäverottomista kustannuksista.

Esivalmistelua koskevan avustushakemuksen yhteydessä maakuntien liittoja pyydettiin arvioimaan kustannukset ja rahoitustarve perusteluineen myös väliaikaishallinnon (1.6.–31.12.2018) osalta sekä toimittamaan ministeriölle vuoden 2017 esivalmisteluun myönnetyn rahoituksen käyttöä ja kohdentamista koskeva väliraportti. Esivalmisteluun myönnetyn rahoituksen käyttöä ja kohdentamista koskeva lopullinen valtionavustus selvitys tulee toimittaa ministeriöön 31.8.2018 mennessä.

Väliaikaisille valmistelutoimielimille säädettyjen tehtävien kustannuksiin myönnetään rahoitus erikseen sen jälkeen, kun maakuntien perustamista koskeva lainsäädäntö on hyväksytty ja lain mukaiset maakuntien väliaikaiset toimielimet on perustettu. Avustus myönnetään hakemuksetta maakunnalle julkisoikeudellisena yhteisönä. Väliaikaisten valmistelutoimielinten rahoitus myönnetään samoin jakoperustein kuin vuoden 2018 esivalmisteluavustus, eikä sen myöntäminen laissa säädettyihin tehtäviin edellytä omarahoitusosuutta. Väliaikaishallinnon rahoitusta Etelä-Pohjanmaalle arvioidaan tulevan noin **970 000 euroa**.

Jo tässä vaiheessa on selvää, että väliaikaishallinto ei voi käynnistyä kesäkuun alussa, vaan sen virallinen käynnistyminen siirtyy heinäkuulle tai jopa myöhemmäksi. Esivalmistelun pitkityminen vaikuttaa myös valmistelun rahoitustarpeeseen ja sen riittävyteen. Helmikuun alussa tehdyn arvion mukaan esivalmisteluun käytettävissä oleva rahoitus näytti suunnilleen riittävältä. Esivalmistelukauden jatkuminen 1–2 kuukaudella lisää kustannuksia alkuvuoden arvioihin verrattuna.

Väliaikaishallinnon osalta rahoituksen ennakoitiin alkuvuoden arvioissa jäävän niukaksi. Lakien vahvistamisen ja samalla väliaikaishallinnon juridisen toimikauden alkamisen ollessa yhä auki valmistelua joudutaan viemään eteenpäin epävarmuuden vallitessa myös rahoituksen osalta.

Valmistelujohtaja kertoo valmistelurahoituksen tilanteesta tarkemmin kokouksessa.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä valmistelurahoitusta koskevan tilannekatsauksen tiedoksi.

Päätös:

VATE päätti merkitä valmistelurahoitusta koskevan tilannekatsauksen tiedoksi.

96 § Uuden maakunnan poliittinen ohjausmalli

SOTEMAKU-johtoryhmä on keskustellut tulevan maakunnan poliittisesta ohjausmallista ja luottamushenkilöelimistä iltakoulussaan 16.3.2018 sekä kokouksessaan 20.4.2018 §35. Tämän lisäksi eri puolueiden piirijärjestöjen kesken on käyty neuvotteluja uuden maakunnan poliittisesta ohjauksesta. Esillä ovat olleet niin lautakuntamalli kuin valmistelevien valiokuntien malli sekä näiden yhdistelmä. Lopulliset ratkaisut uuden maakunnan poliittisesta ohjausmallista tekee vaaleilla valittu maakuntavaltuusto hallintosäännössään. Kokouksessa 20.4.2018 SOTEMAKU-johtoryhmä päätti jatkaa asian käsittelyä kokouksessaan 18.5.2018.

Keskusteluissa ja valmistelussa ovat nousseet esille mm. seuraavat strategiset luottamustoimielimet: aluekehittäminen, sote-järjestäminen, kokonaisturvallisuus sekä HYTE ja osallisuus. Lisäksi valmistelevinä toimieliminä on pohdittu mm. tulevaisuuteen, tutkimukseen ja kestävään kasvuun liittyviä kokoonpanoja.

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä tulevan maakunnan poliittista ohjausmallia koskevan katsauksen tiedoksi.

Päätös:

VATE päätti merkitä tulevan maakunnan poliittista ohjausmallia koskevan katsauksen tiedoksi.

97 § Kokouskalenteri

	Väliaikainen toimielin VATE	SOTEMAKU-johtoryhmä
Toukokuu	pe 18.5.2018 klo 9	pe 18.5.2018 klo 12
	to 31.5.2018 klo 9	
Kesäkuu	to 14.6. klo 14	ti 19.6.2018 klo 9
	Ilta koulu / kokonaisarkkitehtuuri ti 19.6.2018 klo 12.00	
	to 28.6. klo 9	
Heinäkuu	ti 3.7.2018 klo 9	
Elokuu	ma 13.8.2018 klo 12	pe 17.8.2018 klo 9
	pe 31.8.2018 klo 9	
Syyskuu	to 27.9.2018 klo 9	pe 14.9.2018 klo 9
Lokakuu		pe 12.10.2018 klo 9
Marraskuu	to 1.11.2018 klo 9	pe 16.11.2018 klo 12
	to 29.11.2018 klo 9	
Joulukuu	ke 19.12.2018 klo 9	pe 14.12.2018 klo 12

Valmistelujohtajan ehdotus:

VATE päättää merkitä kokouskalenterin tiedoksi.

Päätös:

VATE päätti merkitä kokouskalenterin tiedoksi.

98 § Muut asiat

Ei muita asioita.

99 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.35.